

Başvuru Numarası : 2024/1737
Toplantı Tarihi/Sayısı : 03.10.2024/51
Karar Numarası : 2024/1047
Başvuran : G. O.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın, hakkında verilen koşullu salıverilme kararının geri alınmasına ilişkin iki ayrı hâkim kararı bulunduğu iddiasıyla lehine olan kararın uygulanması talebine ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, Kocaeli 2. İnfaz Hâkimliği tarafından verilen 2/2/2024 tarihli kararla koşullu salıverilmesinin geri alınarak cezasının infazına başlandığını, aynı konuda 8/2/2024 tarihinde Kocaeli Cumhuriyet Başsavcılığı Ağır Ceza İlamat Masası tarafından başvuran hakkında Kocaeli 2. Ağır Ceza Mahkemesince verilen koşullu salıverilme kararının geri alınmasının talep edildiğini, söz konusu talebin Kocaeli 1. İnfaz Hâkimliği tarafından verilen 12/2/2024 tarihli kararla reddedildiğini ve bu kararın kesinleştiğini, konuyla ilgili hâlihazırda biri lehine biri aleyhine olmak üzere iki farklı kararın bulunduğunu ancak lehine verilen karar yok sayılarak Kocaeli 2. İnfaz Hâkimliğinin “koşullu salıverilmesinin geri alınmasına” şeklindeki kararı doğrultusunda müddetname düzenlendiğini iddia etmekte; lehine karar veren Kocaeli 1. İnfaz Hâkimliğinin kararına uyulmasını, infazına başlanan müddetnamenin ortadan kaldırılmasını ve infazın durdurularak mağduriyetinin giderilmesini talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın “Yargı Yetkisi” başlıklı 9'uncu maddesi şöyledir:

“Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır.”

4. Anayasa'nın “Mahkemelerin Bağımsızlığı” başlıklı 138'inci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

“Hakimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verirler.

Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz. (...)”

5. 20/4/2016 tarihli ve 26960 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve

Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir."

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili bentleri şöyledir:

"(1) Kurumun görev ve yetkileri şunlardır; (...) f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek araştırmak karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; (...) i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek (...)"

7. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası şöyledir:

"(...)

Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.

"(...)"

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar" başlıklı 40'inci maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz."

9. Mezkûr Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili bentleri şöyledir:

"Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği (...) ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, yönlerinden incelenir."

10. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinde kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının

korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

13. Bununla birlikte başvuru; başvuranın, koşullu salıverilmesi hakkında birbiriyle çelişen iki karar olduğu, aleyhine olan karara dayanılarak müddetname düzenlediği ve infazına başlandığı iddiasıyla lehine olan kararın uygulanması talebine ilişkindir.

14. Başvuru dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden başvuranın koşullu salıverildiği, koşullu salıverilmesinden sonra işlediği suç sebebiyle Kocaeli 7. Ağır Ceza Mahkemesi kararıyla 12 yıl 6 ay hapis cezasına mahkûm edildiği, ardından başvuranın denetim süresi içinde kasıtlı suç işlediğinden bahisle Kocaeli 2. İnfaz Hâkimliği tarafından 2/2/2024 tarihli ve 2024/... sayılı kararlarla koşullu salıverilme kararının kaldırılmasına ve "1080 gün süreyle şartlı tahliyesinin geri alınmasına" karar verildiği görülmüştür. Karara karşı başvuran tarafından itiraz edildiği, neticesinde Kocaeli 1. Ağır Ceza Mahkemesince 8/2/2024 tarihli ve 2024/... Değişik İş sayılı kararlarla itirazın kesin olarak reddedildiği anlaşılmıştır.

15. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "Koşullu salıverilme" 107'inci maddesinin on ikinci fıkrası şöyledir:

"Koşullu salıverilen hükümlünün, denetim süresinde hapis cezasını gerektiren kasıtlı bir suç işlemesi veya kendisine yüklenen yükümlülüklere, infaz hâkiminin uyarısına rağmen, uymamakta ısrar etmesi hâlinde koşullu salıverilme kararı geri alınır."

16. Kocaeli Cumhuriyet Başsavcılığı Ağır Ceza İlamat Masası tarafından 8/2/2024 tarihli ve 2014/1-203 sayılı yazıyla başvuran hakkında verilen koşullu salıverme kararının geri alınmasına ve 1080 günlük ceza süresinin aynen infazına karar verilmesinin talep edildiği anlaşılmıştır. Talep neticesinde başvuran tarafından işlenen suçun, başvuranın denetim süresi sona erdikten sonra işlenmiş olduğunun tespit edildiğinden bahisle Kocaeli 1. İnfaz Hâkimliği tarafından 12/2/2024 tarihli ve 2024/... sayılı kararlarla Ağır Ceza İlamat Masası'nın talebinin reddine karar verildiği ve bu kararın da kesinleştiği görülmüştür.

17. Anayasa'nın 9'uncu ve 138'inci maddelerinde; yargı yetkisinin münhasıran mahkemelerin uhdesinde olduğu ve bu yetkinin kullanılmasıyla ilgili hiçbir organ, makam, merci veya kişinin mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı hükme bağlanmıştır.

18. 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinde, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacağı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesinde ise yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile yargı organlarında görülmekte olan uyuşmazlıkların Kurumun görev alanına girmediği hükme bağlanmıştır.

19. Başvuranın dilekçesi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde, başvuranın talebinin açıkça yargı yetkisine ilişkin ve yargılama yapma görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesi gereği başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

3/10/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye